

Algt at vaage over, at Forholdene ikke indad til forrykkes i nogen høi Grad, naar den har det i sin Magt at hjælpe paa disse Forhold. Jeg tror ikke, der kan være meget Mere for mig at tilføie. Jeg har begjæret Ordet først for at lade Lovforslagets Indtrædelse her i Thinget være lebsaget af nogle venlige Ord, og jeg haaber, at man vil skjænte det en velvillig Modtagelse.

Udsig: Jeg kan være enig i Meget med den ærede sidste Taler (Brasch), men jeg tilstaaer, at jeg ikke ganske deler hans Syn med Hensyn til de Hjælpebidler, der kunne være at anvende mod de Dønder, der ganske vist ogsaa efter min Mening maa erkjendes at trykke Landet for nærværende Tid. Der er, naar man betragter det nærværende Lovforslag, strax et Savn, der gjør sig meget føleligt gjældende, og det er Mangelen af tilstrækkelig bekjente og positive Data til at dokumentere den Træng, som man ønsker at afhjælpe ved de i Forslag bragte ekstraordinære Foranstaltninger, og jeg beklager, at man heller ikke ser sig i Stand til at udfylde dette Savn paa en fyldestgjørende Maade ved Hjælp af de forhaandenværende officielle statistiske Oplysninger. Der udkom i Fjor en Beretning om samtlige Sparekasser her i Landet og deres Status, men denne Beretning gaar ikke længer end til Udgangen af Aaret 1874. For den praktiske Brug ere disse Oplysninger altfaa næsten forældede; og senere har man kun de summariske Meddelelser, som findes i Statshaandbogen, og som gaa til Slutningen af Aaret 1876. I Preussen meddeles der hvert Aar 6 Maanederefter det foregaaende Aars Slutning en fuldstændig Overfugt over alle de vigtigste Forhold, vedkommende Sparekasserne; og med Hensyn til den Vigtighed, som Sparekassainstitutionen har her i Landet, vilde jeg anse det for i høi Grad ønskeligt, om man kunde opnaa det Samme her. Det er angivet, at Grunden, hvorfor man ikke er kommen videre med Oplysningerne om Sparekasserne, end hidtil har været Tilfældet, er den, at der er mange Sparekasser, som vise sig forsummelige med til rette Tid at indsende Beretning om deres Virksomhed; men jeg kan dog ikke tro Andet, end at der nok maatte kunne findes Midler til at overvinde denne Forsømmelighed, og i hvert Fald vilde jeg ønske, at man, selv om Meddelelserne ikke blive aldeles fuldstændige, dog saa snart som muligt meddelte Tilstanden i de Sparekasser, der til rette Tid have indgivet deres Beretning; naar det da tillige blev angivet, hvilke Sparekasser der vare udeblevne, da vilde deri maaste ligge et ikke uvirksomt Middel til at formaa dem til i den følgende Tid at være mere prompte. Man er under disse Omstændigheder i Forhandlingen angaaende denne Sag henvist noget mere end ønskeligt til rent almindelige Betragtninger, og her er der da — forekommer det mig — en Indvending, som strax møder mod dette Lovforslag, og det er

ben, at man derved leder Sparekasserne ind paa Operationer, om hvilke det dog vistnok maa erkjendes, at de høre til dem, paa hvilke Sparekasserne ordentligvis ikke bør indlade sig. Det kan ikke være Sparekassernes Sag at gjøre Laan paa de Aktiver, som de have erhvervet for de Folks Penge, som have indskudt Midler i Sparekasserne, thi de Aktiver, som de have erhvervet for disse Penge, bør jo dog i Følge Forholdets Natur regelmæssig ligge til Sikkerhed for dem, hvis Penge deri ere anbragte, uden at behøves med Prioriteter, som gaa forud for, hvad de have at fordræ. Det forekommer mig, at man kan sige, at den Sparekasse, som mener, at det er en regelmæssig og naturlig Fremgangsmaade at laane paa sine Spareres Aktiver, omtrent bærer sig ad som den Kjøbmand, der har hele sit Varelager paa Kredit, og stylder Alt, hvad det er kjøbt for, til Sælgerne, men som dog alligevel tror, at han kan pantsætte dette Varelager til andre Kreditorer. Naar der uddrages Penge af en Sparekasse i større Omfang, end der indskydes, saaledes at der bliver Nødvendighed for en kontant Udbetaling fra Sparekassens Side, da kan jeg ikke tro Andet, end at man maa erkjende, at den regelmæssige Bet, den har at følge, er at inddrage et tilsvarende Beløb af sine Aktiver; gjør den ikke dette til Regel, da indlader den sig paa Noget, der efter min Formening ikke kan siges at stemme med funde Principer for Bestyrelsen af et saadant Institut. Det er nu ganske vist, at under saadanne ugunstige Forhold, som have fundet Sted i de sidste Aar, slige Tilfælde let kunne møde, hvor en Sparekasses Bestyrer ser sig overrasket ved at maatte udrede, eller i alt Fald at maatte befrygte at skulle udrede Udbetalinger, paa hvilke han ikke har forberedt sig, og under saadanne Omstændigheder kan det blive nødvendigt at stigte et midlertidigt Laan; men saasnart det kan ske, bør Sparekassen træffe Foranstaltning til, ved Inddragning af de forøgnede Midler, at faae slige Laan afbetalt. Saadanne midlertidige Laan har det i det forrige Aar været nødvendigt for mange Sparekasser at søge optagne; men det har heller ikke været forbundet med den mindste Vanskelighed for dem at faae disse Laan effektuerede. Naturligvis have de paa en Tid, hvor Rentefoden i det Hele var høi, hvor Borgerne i Almindelighed maatte betale en høi Rente af de Penge, som de brugte, ikke faaet disse Penge saa særdeles billigt; det har maasse taget noget paa deres Reservesfond, men det kan man da ikke anse for nogen saadan Kalamitet, at der derfor skulde være Grund til Hjælp fra det Offentliges Side. En saadan Reservesfond har jo netop den Bestemmelse at tjene i slige Tilfælde, hvor der indtræffer ekstraordinært uheldige Forhold. Den sidste ærede Taler mente, at Forholdene i 1857 og nu ikke vare saa ganske ulige, som det fra flere Sider er blevet fremhævet. Det forekommer mig imidlertid